

Ärendenummer: HIG-STYR 2022/125

Datum: 2023-08-14

Självvärdering av mastersprogrammet i utbildningsvetenskap inom processen kvalitetsutveckling genom kollegial granskning

Arbetsgruppen för självvärderingen har bestått av:

Johan Liljestränd, Fil Dr. i pedagogik, utbildningsledare

Calle Carling, Universitetsadjunkt

Björn Haglund, Fil Dr. i pedagogik, lektor

Notera: Detta dokument är en sammanfogning av slutversioner av de deldokument som är diarieförda som Bilaga 3 och Bilaga 4c.

Innehållsförteckning

1. Kvalitetsområde måluppfyllelse	
1.1 Förutsättningar	
1.2 Process	
1.3 Resultat	
2. Kvalitetsområde forskningsanknytning	
2.1 Förutsättningar	
2.2 Processer	
2.3 Resultat	
3. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan	
3.1 Förutsättningar	
3.2 Processer	
3.3 Resultat	

Anvisningar för skrivande av självvärderingen

- Följ mallens rubrikstruktur och anvisningar vid skrivandet.
- Angivna ordomfång är endast en vägledning.
- I den slutliga självvärderingen ska granskningsobjektet framgå av titeln och arbetsgruppens sammansättning ska anges, se **gulmarkerad text** för försättsbladet.
- Den slutliga självvärderingen ska märkas med diarienummer/ärendenummer som tillhandahålls av den lokala kvalitetssamordnaren.
- **Tag slutligen bort den här rutan med instruktioner**
- Arbetsgruppen skickar sedan självvärderingen (i pdf-format) till registrator med kopia till lokal och central kvalitetssamordnare.

1. Kvalitetsområde måluppfyllelse

Kvalitetsområdet måluppfyllelse innefattar kvalitetsaspekterna måluppfyllelse, lärarkompetens och kollegialitet samt studentcentrerat lärande. Kvalitetsaspekten måluppfyllelse är överordnad på så vis att relevanta delar av kvalitetsaspekterna lärarkompetens och kollegialitet samt studentcentrerat lärande utgör viktiga komponenter för att uppnå hög kvalitet inom aspekten måluppfyllelse.

Bedömningsgrunder

Måluppfyllelse

- Utbildningens innehåll, upplägg och genomförande säkerställer att studenter som avlägger examen når utbildningens examensmål och, i tillämpliga fall, lokalt fastställda mål
- Det finns en konstruktiv länkning mellan utbildningsplan, examensmål, lärandemål, undervisning, betygskriterier och examination
- Utbildningens innehåll och upplägg säkerställer en god progression och att studenterna ges förutsättningar att genomföra utbildningen inom utsatt tid
- Utbildningen har, där så är relevant, en tydlig koppling till utbildning på högre nivå inom Högskolan

Lärarkompetens och kollegialitet

- Undervisande lärare har såväl hög pedagogisk som hög vetenskaplig kompetens med relevans för utbildningsprogrammet
- Undervisande lärare har professionskompetens i tillämpliga fall
- Personalens tjänstefördelning och arbetsvillkor främjar utbildningsverksamheten
- Lärarkollegiet arbetar systematiskt med kvalitetsutveckling av utbildningen och utveckling av lärarkollegiets kompetens

Studentcentrerat lärande

- Utbildningens upplägg och genomförande säkerställer att studenter inbjuds till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och att detta återspeglas i bedömningen av studenterna. Specifika strävansmål anges i avsnitt 1.3 i Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG)¹

¹ [Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning \(ESG\) Översättning av UKÅ 2015.](#)

1.1 Förutsättningar

Beskriv kortfattat huvudområdets avgränsning, bredd och djup, det vill säga huvudområdet i vilket studenterna avlägger examen (cirka 500 ord)

Mastersprogrammet i utbildningsvetenskap omfattar ämnena pedagogik och didaktik med fokus på utbildningens villkor, såsom politisk styrning och andra styrningsvillkor, liksom ledning och kvalitetsarbete och utvärderingar av verksamheter med syfte att utbilda. Utbildningen syftar dock inte till skolledarskap utan till en djupare förståelse av verksamheters funktion och villkor för deras utveckling. Programmet ger studenter kunskaper i att initiera, planera, leda och utvärdera utvecklingsprojekt. Avsikten är att efter utbildningen arbeta med utveckling av verksamheten i vidare bemärkelse än den egna undervisningen, till exempel som (förskol-)lärare arbetslagsledare, eller ämnesföreträdare med ansvar för framför allt förskolans och skolans utveckling. För att förstå den komplexitet som kännetecknar verksamheten och villkorar dess utveckling är programmets placering på avancerad nivå och dess starkare forskningsanknytning genom forskande lärare relevant för yrkeslivet.

Omfattningen är 120 hp motsvarande två års heltidsstudier, där programmet ges på halvfart om fyra år. Programmets bredd motsvarar 15hp om det utbildningsvetenskapliga forskningsfältet med visst fokus på den forskning som bedrivs vid högskolan. Ledning av kollegialt lärande, verksamhetsutveckling med fokus på rumsliga villkor och styrning; Systematiskt kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling samt ledning av kollegialt lärande I och II och kvalitetsstyrning representerar olika delar av programmets ämnesspecifika bredd som avser att bygga en karta över utbildningens villkor. Akademiskt skrivande, teori och metod samt utförande av forskningsöversikt och examensarbete utgör kurser av generell karaktär med egen vald fördjupning av utbildningsvetenskapliga teman.

Programmet djup innebär att förståelse för utbildningsverksamhet successivt utvecklas genom sitt ämnesspecifika fokus, framför allt i de tre kurserna *Systematiskt kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling*, *Att leda kollegialt lärande I* och *II* om vardera 7,5 hp som både ges i slutet av det första respektive andra året. Progressionen i programmet visar sig också de tre sista kurserna där forskningsinslaget är särskilt tydligt, utöver den forskningsförankring som programmet har gentemot avdelningens egen forskning: teori och metod, 15hp, forskningsöversikt 7,5 samt examensarbete 30 hp.

Sammanställ utbildningsplan och kursplaner med tillhörande litteraturlistor för programmet och tillställ dem till bedömargruppen. Beskriv och värdera hur utbildningsplaner och kursplaner efterföljs i praktiken och hur ni inom utbildningen säkerställer att inga avvikelser sker (cirka 200 ord).

Vad avser implementering av kursplaner utformas en studiehandedning, eller motsvarande moduler på Canvas, där kursmål för (1) olika lärandeaktiviteter samt (2) examinerande uppgifter relateras till kursmål på ett systematiskt sätt, samt examinatorns granskning av dessa dokument. Examinator medverkar således i planeringen av kursen, men också i betygsättning av examinerande uppgifter, där också kursens genomförande och studenters möjligheter till rättssäker bedömning tas i beaktande. Varje kurs avslutas med en frivillig kursvärdering i SUNET, där studenterna men där läraren har en viktig roll i att utvärdera kursen och rapportera detta till studenterna under följande tre rubriker: A. Studenters sammanlagda synpunkter; B. Lärares erfarenheter från kursen; C. Utveckling och åtgärder. När kursen ges vid följande tillfälle följs erfarenheter från föregående kurs upp genom antingen kursansvarig eller examinator för kursen. Vid det betygsättande mötet ingår som regel också en utvärdering av kursen tillsammans med examinator.

Vi har även kunnat notera brister i processen när lärare inte genomför kursutvärderingen eller när examinator inte involveras fullständigt i planering och i kursens examination. För att försöka åtgärda dessa brister används påminnelser samt, när kontakt med examinator brister, kontakt med avdelningschef.

Redovisa utbildningens lärarresurser i tabell som inkluderar uppgifter om anställning, akademisk titel, andel av arbetstiden som är förlagd på utbildningen, pedagogiska meriter och, där så är relevant, professionskompetens. Berörd avdelningschef levererar tabell med data från Primula till arbetsgruppen. Arbetsgruppen kontrollerar data och kompletterar tabellinformationen vid behov. Tabellen läggs lämpligen som en bilaga till självvärderingen.

Skriv en text (cirka 500 ord) som utgår från underlagen ovan med fokus på att identifiera vad som kan göras för att höja kvaliteten i utbildningen baserat på analyser av i vilken utsträckning:

- a. utbildningen tydligt vilar på vetenskaplig grund, och i tillämpliga fall, beprövad erfarenhet.
- b. undervisande personal har ändamålsenlig ämnesmässig, högskolepedagogisk, ämnesdidaktisk och övrig relevant kompetens, samt att lärarkapaciteten är tillräcklig.
- c. centrala perspektiv som anges av högskolelagen är integrerade i kursplaner: internationalisering, jämställdhet och hållbarhet. Utöver dessa ska även likabehandling analyseras.

a/Kurslitteraturen utgörs till övervägande del (något större för master än magister) av forskningspublikationer och ambitionen är att examinera den enligt beskrivningen ovan samt konstruktiv länkning (se nedan). Lärarkapaciteten är god avseende forskningskompetens. Det kan också tilläggas en viss avsaknad av kompetens inom praktisk verksamhetsutveckling, vilket kan ses som en lucka i fråga om beprövad erfarenhet. Vi inbjuder våra studenter till våra forskningsgrupper både i samband med programstart och i vissa fall i relevanta kurser. För att höja kvalitén vill vi tydliggöra vad som kännetecknar vetenskaplig akribi i de examinerande texterna som ibland kännetecknas av ett professionsspråk med hänvisning till styrdokument etc.

b/ Tabellen med undervisande personal visar att vissa individer engageras mer än andra framför allt på grund av pågående forskningsuppdrag. Samtidigt är forskningskompetensen generellt god om än med en viss avsaknad av praktisk verksamhetsutveckling. Innehållet i specifika kurser och deras matchning mot lärares kompetens kan förbättras i vissa fall, men också det beror av vilket utrymme läraren har i relation till forskning och andra icke undervisande uppdrag. Medverkan i ULF, Utbildning, Lärande, Forskning - en nationell försöksverksamhet som HIG deltar är ett exempel på hur sådan kompetens kan utvecklas vilket sker i åtminstone ett fall.

c/Kursplanerna inbegriper i olika grad **internationalisering**, vilket framför allt handlar om internationella perspektiv i litteraturen och lärarnas regelbundna samarbete med forskare från andra länder. **Jämställdhet** är inte tydligt framskrivet i programmets kursmål eller i litteraturen annat än vad avser studentinflytande. **Hållbarhet** framkommer såsom social hållbarhet genom att lyfter betydelsen av medverkan och samspel mellan de aktörer som verkar i utbildning; detta tangerar också frågor om jämställdhet och likabehandling, framför allt i kursen *Kvalitet, utbildning och lärande* (UVA313), moment 1. I kurser som anger ”relevanta samhällseliga och etiska aspekter” eller ”etiska” perspektiv kan också aspekten hållbarhet urskiljas. **Likabehandling** är inte tydligt angivet i programmets specifika dokument. Aspekterna jämställdhet och likabehandling ligger snarare i högskolans generella mål.

Beskriv och reflektera över hur avdelningschef och utbildningsledare samverkar för att tjänstefördelning och arbetsvillkor ska främja utbildningsverksamheten (cirka 300 ord).

Avdelningschef tar del av alla anteckningar från utbildningsrådet och programläramöten och följer upp frågor som föreligger tillsammans med utbildningsledaren; en kontinuerlig dialog som kan behöva systematiseras mer formellt. Vi har möten i akademiledningsgruppen med utbildningsledarna där programmet diskuteras; vi har även det informella lärarutbildningsrådet där programmet också diskuteras.

En fråga att gå vidare med är att endast en del av de disputerade lärarna är aktiva i programmet. Tidigare översyn har visat att flera lärare kunnat vara med och en mer öppen diskussion vilka som regelbundet deltar vore rimlig att föra med avdelningschef och tjänsteplanerare.

Beskriv och reflektera över hur lärarkollegiet arbetar systematiskt med utbildningens kvalitet och utveckling av lärarkollegiets kompetens (cirka 300 ord).

Kvalitetsarbete sker ofta men inte regelbundet i samband med avslutande betygsmöte, där examinator (=kollega) är involverad, i slutet av kursen. Lärarkollegiet har möten varje termin. Anteckningar tas från varje möte och dessa inleder sedan följande möte med kommenterar och eventuella åtgärder som vidtagits sedan senast.

Avdelningschef tar del av anteckningarna. Tre lärare är också deltagare i utbildningsrådet, där perspektiv från parter utanför högskolan lyfts, framför allt vad gäller verksamhetsutveckling i praktiken och hur programmet kan gagna sådan verksamhet. Lärarkollegiet arbetar också tillsammans med examinator i planering, genomförande och utvärdering enligt vad som beskrivits ovan.

Vad gäller utveckling av lärarnas kompetens förekommer ännu inget systematiskt arbete. Vår bedömning är att de involverade lärarna än så länge har vetenskaplig kompetens. Dock finns det kompetensutvecklingsbehov vad avser olika former av verksamhetsutveckling, då programmet syftar till detta. Det är en sak att arrangera examinerande uppgifter som tillämpning i den egna verksamheten, men en annan att själv kunna beskriva samarbeten med verksamheter där lärarna är eller har varit delaktiga i den tredje uppgiften.

Redovisa sök- och antagningsstatistik för utbildningen: Antal förstahandssökande (i genomsnitt de senaste tre åren) och antal antagna till utbildningen (i genomsnitt de senaste tre åren). Den centrala kvalitetssamordnaren levererar data från Ladok till arbetsgruppen.

Reflektera kring, kommentera och värdera sök- och antagningsstatistiken, reflektionen ska inkludera utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 300 ord)

Enligt bifogad tabell framgår att söktrycket (endast) något överstiger antalet antagna. För att öka söktrycket konkurrerar vi med ett flertal motsvarande utbildningar i landet. En möjlighet som har diskuterats i lärarkollegiet är internationell antagning som aktualiserar att undervisningen behöver ges på engelska och därför behöver ske parallellt för att inte tappa sökande i nuvarande svenskspråkiga variant. En utmaning är att studietiden omfattar hela fyra år vilket fordrar uthållighet och stabilitet i de studerandes livssituation.

Därtill kommer frågan om studieavgifter för deltagare utanför Sverige. En tydlig strategi för marknadsföring av programmet har börjat att diskuteras. Risken är att antalet studenter som

fullföljer programmet blir för litet på längre sikt. Den andra kullen har endast haft två studenter som skriver examensarbete.

1.2 Process

Analysera hur lärandemålen i utbildningsprogrammets kurser svarar mot utbildningens examensmål (som återfinns i Högskoleförordningen, bilaga 2). Om programmet innefattar flera examina ska sådan analys göras för varje examen.

Kopplingar mellan lärandemålen i utbildningsprogrammets kurser och utbildningens examensmål sammanställs i matrisform, och ni får mallar för dessa. Om ni inom utbildningen redan har sådan matris går det bra att bifoga den och ni behöver inte använda mallarna. Dock ska följande krav alltid vara uppfyllda:

- Många examensmål är sammansatta av flera olika komponenter. I UFN:s mallar är sådana examensmål uppbrutna i examensmålskomponenter, vilket är nödvändigt för analysens validitet. Om ni bifogar en befintlig analys måste examensmålen vara uppdelade i komponenter.
- Analysen måste även innefatta eventuella programspecifika mål enligt utbildningsplanen. Där så är relevant ska dessa delas upp i komponenter.
- I matrisen måste examensmålen, dess komponenter och lärandemålen vara utskrivna i klartext så det enkelt går att granska kopplingen mellan lärandemål och examensmålskomponent.

För att säkra kopplingen mellan lärandemål och examensmålskomponent ska arbetsgruppen tillämpa följande vägledande kriterier:

- a. Det aktiva verbet i lärandemålet överensstämmer med det aktiva verbet i examensmålet med avseende på kunskapsaxonomisk nivå och typen av aktivitet/handling som verben representerar. *
- b. Lärandemålets objekt inryms i objektet, eller innehållet, i examensmålet. **
- c. Preciseringar som t.ex. muntligt, skriftligt, självständigt, kritiskt, konstruktivt, systematiskt och fördjupad överensstämmer (eller är liknande) mellan lärandemålet och examensmålet.

* Verbet i lärandemålet kan även ha högre kunskapsaxonomisk nivå om aktiviteten/handlingen som verbet beskriver innefattar att studenten måste kunna det som anges av examensmålet verb.

Exempel: Ett lärandemål som diskutera tillämpligheten av metoder inom huvudområdet kan anses bidra till uppfyllelse av examensmålskomponenten kunskap om tillämpliga metoder inom området eftersom studenten med nödvändighet måste uppvisa kunskap om metoderna för att kunna diskutera dem.

** Med objektet avses det som det aktiva verbet ”verkar på”. Exempel: I målet ”visa brett kunnande inom matematik” så är ”matematik” objektet.

Matrisen läggs som bilaga till självvärderingen.

Gör en kortfattad analys av utbildningsprogrammets progression och examensmåluppfyllelse utifrån matrisen. **Reflektera** även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 300 ord)

Matrisen grundar sig i en tolkning av vilka kursmål som motsvarar olika komponenter i examensmålen. Det är generellt lättare att finna motsvarande kursmål än att bygga programmet genom fördjupning. Den inledande kursen *Utbildningsvetenskap som forskningsfält* (UVA005) ger

en bred ingång till forskningsfältet. Fördjupningar sker framför allt genom kurserna *Systematiskt kvalitetsutveckling och verksamhetsutveckling* (UVA004) *Att leda kollegialt lärande och verksamhetsutveckling, I* (UVA311) respektive *II* (UVA304), där studenten går från en mer övergripande till en mer fördjupad och problematiserande förståelse av området. I kursen *Litteraturöversikt i utbildningsvetenskap* (UVA307) gör studenten ett självständigt arbete baserat på praxis inom området forskningsöversikter. I teori- och metodkursen samt examensarbete görs slutligen individuella fördjupningar med bas i metod och teorikursen.

Avseende utvecklingsmöjligheter ifrågasätts om kursen i akademiskt skrivande (UVA313, moment II) lyckas med att bidra till förtrogenhet i akademiskt skrivande och istället kunde genomföras med strimlor över en längre tid. Det finns minst tre viktiga kriterier för progression som kan tas i beaktande: progression inom programmets profil, verksamhetsutveckling, komplexitetsnivån i vad som fördjupas vilket fordrar flera kurser för att uppnå färdighet inom och för det tredje vad yrkesfältet behöver. I det senare fallet har diskussion om önskvärda kompetenser förts med utbildningsrådet. De områden som särskilt nämnt under dessa möten är systematiskt kvalitetsarbete; relationen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund; hur verksamheten kan visa tecken på att verksamhetsutvecklarens arbetet har gjort skillnad för barn och elever. Progressionen kan prövas mot detta och här finns fortfarande arbete att göra.

Ge två exempel som belyser den [konstruktiva länknigen](#) (*constructive alignment*) mellan en examensmålskomponent, ett lärandemål kopplat till denna komponent och den undervisning, examination och de betygskriterier som berör lärandemålet. Ett exempel ska vara för en valfri examensmålskomponent på den taxonomiska nivån *färdighet och förmåga* och det andra exemplet för en valfri examensmålskomponent på nivån *värderingsförmåga och förhållningssätt*. Reflektera även kring utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 500 ord)

Utbildningsvetenskap som forskningsfält UVA005 (Magister och Master)

Moment 0010 Utbildningsvetenskap som historiskt forskningsfält
identifiera utbildningsvetenskapliga begrepp och förklaringsmodeller samt exemplifiera hur dessa kan användas för att förstå utbildningsprocesser, 1.2

Färdighet och förmåga:

- identifiera utbildningsvetenskapliga begrepp och förklaringsmodeller samt exemplifiera hur dessa kan användas för att förstå utbildningsprocesser

Kursen har två genomgripande tankesätt. Det **första** är att studenter och kursledare tillsammans ska utvecklas vad det gäller att tänka och diskutera utbildningsvetenskapliga frågor.

Det **andra** genomgående tankesättet är att tränas i att gå från att vara kunskapskonsument till att bli kunskapsproducent. Att vara kunskapsproducent innebär att man bidrar med ny kunskap. I kursen genomförs inga empiriska studier varför ny kunskap måste produceras av en sammanläggning/ sammanlänkning av kurslitteraturen och texter som tidigare läst och studenternas samlade kunskaper

Kursen består av två individuella uppgifter samt fyra grupparbeten som diskuteras på seminarier med hjälp/ledning av seminarieledare. Alla grupper träffas innan dessa seminarier för att förbereda redovisningarna. Kursen består av två individuella skriftliga uppgifter, fyra förberedande träffar i era studiegrupper och fyra seminarier där studenterna medverkar i egen studiegrupp tillsammans med en annan studiegrupp samt seminarieledare.

Individuell skriftlig uppgift 1 Skriv en kortare text (max 4 sidor) med referenser till litteraturen kring frågan - *Hur kan utbildningsvetenskap förstås enligt dig?*

Individuell skriftlig uppgift 2 Skriv en kortare individuell text om max 3 sidor där du redogör för hur Schöns syn på reflektion påverkat din egen praktik och tänkande som pedagog. Var gärna så konkret som möjligt och koppla det till Schöns text genom referenser.

Gruppuppgift 1 Förbered i era studiegrupper en kort Power Point (ppt) på max 5 bilder där ni redogör för – *Vilken samhällelig och individuell roll tilldelar Dewey utbildning? Vad är hans argument för detta?*

Gruppuppgift 2 Förbered i era studiegrupper en kort ppt (max 5 bilder) där ni redogör för – *Vilka utbildningsvetenskapliga frågor blir relevanta att undersöka utifrån Jacksons syn på utbildning?*

Gruppuppgift 3 Förbered en kortare ppt i era studiegrupper där ni redogör för vad läroplansteori och curriculum theory kan förstås som. I detta kan ni särskilt fokusera på – *Vilka uppfattar ni som de stora skillnaderna mellan läroplansteori och curriculum theory?*

Gruppuppgift 4 Förbered en kortare ppt i era studiegrupper *Vad skiljer pedagogik och didaktik åt? På vilka sätt kan likheterna respektive skillnaderna beskrivas? Vad försökte uppnås genom utvecklande av didaktik i relation till till exempel pedagogiken?*

Betygskriterier ?

Kvalitet i utbildning, lärande och skrivande UVA313 (Master)

Moment 0020 Akademiskt skrivande

visa förmåga att i nationella sammanhang skriftligt klart redogöra för och diskutera sina slutsatser och den kunskap och de argument som ligger till grund för dessa

Färdighet och förmåga:

- presentera texter i såväl svenska som internationella sammanhang där redogörelser och slutsatser är tydliga och där texter har en god akribi

Kursen inleds med introduktion, där läraren berättar om egen resa i skrivandet och avgörande punkter som format lärarens texter under de senaste åren. Skrivandets sociala och psykologiska villkor belyses i samband med detta. Olika akademiska genrer belyses också. Vid första tillfället genomförs också övningar där ni får förbättra några ofärdiga textavsnitt med syftet att uppmärksamma kritiska inslag på textens mikronivå. Vid det andra tillfället övar vi mer på att förbättra svagheter i textavsnitt och vi tar också upp de texter som ni skriver i kursen där ni kan ställa frågor om både struktur och detaljer. Vid det sista tillfället granskar vi varandras texter med fokus på textkvalitéer. Kursen examineras i två steg – först ges en formativ bedömning på studentens första A4-sida. Därefter examineras studentens hela PM. Varje student bokar ett möte med handledaren.

Kursen innehåller två seminarieföreläsningar kring litteraturen och skrivandet, eget PM skrivande med handledning och två seminarier där egen text läggs fram och granskas för förbättring. Slutligt PM lämnas för bedömning.

Uppgift 1: Skriv en sammanställning av vald litteratur, där du väljer ett tydligt urskiljbart ämne. Klargör inledningsvis ditt ämne och hur du har avgränsat det samt varför det är relevant. Målsättning: Att presentera texter i såväl svenska som internationella sammanhang där redogörelser och slutsatser är tydliga och där texter har en god akribi.

Uppgift 2: Du ska också författa en bilaga där du hänvisar till Augustsson, Hobson och Kekäle et al. Beskriv vilka utmaningar du har haft i författandet av din text och hur du har försökt att hantera dem. Målsättning: Att visa en förståelse för det akademiska skrivandets villkor och förutsättningar, särskilt i relation till frambringandet av vetenskaplig kunskap och för hur andras texter kan användas i det egna skrivandet.

Betyg	
Väl godkänd	Din inlämnade text karakteriseras av: väl genomförd tematisering på avsnittsnivå;

	<p>hög tydlighet, dvs. vaghet/flertydighet är ovanlig (eller obefintlig); koherens mellan avsnitt på samtliga nivåer i texten (texten håller sig till, men utvecklar, vad den annonserar i inledningen) är tydligt genomgående; explicita förklaringar/utveckling beroende på komplexiteten i vad som adresseras, till exempel genom klargörande bisatser (vilket innebär att..., något som skiljer sig från); texten utvecklas utan att upprepas; klargörande metatext införd på relevanta ställen (om den tidigare forskningen visar x gäller för den senare att..., till skillnad från den forskning som ovan beskrivits som har denna typ av forskning..., man kan därför sammanfatta); få meningsbyggnadsfel (t ex korrekta av-delningar av huvudsatser); korrekt formalia</p>
Godkänd	<p>Din inlämnade text karakteriseras av:</p> <p>tillräckligt väl genomför tematisering på avsnittsnivå; hög tydlighet, dvs. vaghet/flertydighet kan förekomma; koherens mellan avsnitt på samtliga nivåer i texten (texten håller sig till, men utvecklar, vad den annonserar i inledningen) är tydligt genomgående med någon brist; explicita förklaringar/utveckling beroende på komplexiteten i vad som adresseras, till exempel genom klargörande bisatser (vilket innebär att..., något som skiljer sig från), där man någon gång endast anar författarens intentioner; texten utvecklas utan att upprepas; klargörande metatext införd på relevanta ställen (om den tidigare forskningen visar x gäller för den senare att..., till skillnad från den forskning som ovan beskrivits som har denna typ av forskning..., man kan därför sammanfatta); få meningsbyggnadsfel (t ex korrekta avdelningar av huvudsatser); korrekt formalia</p>
Underkänd	<p>Din inlämnade text karakteriseras av:</p> <p>vaghet/flertydighet förekommer flera gånger eller på för texten centrala ställen; koherens mellan avsnitt på samtliga nivåer i texten (texten håller sig till, men utvecklar, vad den annonserar i inledningen) saknas; explicita förklaringar/utveckling beroende på komplexiteten i vad som adresseras, till exempel genom klargörande bisatser (vilket innebär att..., något som skiljer sig från) saknas ofta; textavsnitt utvecklas inte eller upprepas; klargörande metatext införd på relevanta ställen (om den tidigare forskningen visar x gäller för den senare att..., till skillnad från den forskning som ovan beskrivits som har denna typ av forskning..., man kan därför sammanfatta) saknas eller är ottydligt formulerad; flera meningsbyggnadsfel (t ex korrekta avdelningar av huvudsatser); inkorrekt formalia</p>

Att utveckla lärmiljöer – teori och praktik UVA312 (Master)

visa sådan färdighet som fordras för att delta i forsknings och utvecklingsarbete eller för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet

Värderingsförmåga och förhållningssätt: (Master)

- självständigt argumentera för och värdera utbildningsmiljöer, samt värdera eventuella förändringars potentiella konsekvenser för olika aktörer och utbildningsrelaterade syften

Huvudtanken i kursen är att från kurslitteratur och webbföreläsningar kring centrala teman inom forskning inom utbildningsmiljöer hitta ett eget område för en empirisk undersökning kring utbildningsmiljöer och via handledning rapportera och presentera.

Uppgiften är att planera och genomföra en mindre undersökning av en specifik miljö i förskolan eller skolan. Det kan vara ett klassrum, ett bibliotek, en matsal, eller lokal i förskolan, utemiljö, alternativt kom överens om en annan lärmiljö med kursansvariga. Information samlas genom observationer och/eller intervjuer, alternativt enkäter.

Fyra seminarietillfällen kring kurslitteratur och webbföreläsningar som bearbetats inför varje träff. Här finns också tillfälle att diskutera planerna för egen empirisk undersökning kring miljö. Tillfälle fyra innebär också granskning av studentens egen plan.

Rapporten ska bestå av följande delar

Inledning (ca 500 ord) Du motiverar ditt val av forskningsfråga om varför du väljer att skriva rapporten inom det valda ämnesområdet, varför det är relevant för dig, lärare, skoledare och verksamhetsutveckling. Baserat på anvisad kurslitteratur: Vad vet man redan om ämnet? Inledningen leder in läsaren till *syftet*, där du redovisar vad du vill göra och varför just detta; och en *frågeställning* (forskningsfråga) som möjliggör en fältstudie av lärmiljöer.

Tidigare forskning (ca 1500 ord) Vad säger forskningen? Börja med kurslitteraturen och sök sedan aktuell forskning via Högskolebibliotekets databaser. Presentera avsnittet tematiskt där den "röda tråden" bestämmer ordningsföljden i texten. Relatera tidigare forskningsstudier till varandra, låt forskarna/studierna tala med varandra, fläta samman till en sammanhållen argumenterande text.

Metod (ca 500 ord) Motivera val av metoder. Beskriv hur du planerat din undersökning: val av insamlingsmetod, urval av studieobjekt och dina överväganden vid planeringen. I alla delar, koppla till metodlitteratur vald i samråd med kursansvarig.

Datainsamling: beskriv genomförandet av observationer, intervjuer eller statistiskt material.

Analys: beskriv hur det insamlade materialet analyserats, t.ex. med hjälp av modeller som presenterats i kurslitteraturen.

Resultat (ca 2000 ord) presentera resultaten från undersökningen. Beskriv den undersökta lärmiljön utifrån frågeställningen. Använd även bilder på lärmiljöer.

Diskussion (ca 1000 ord): Här utvecklar du utbildningsvetenskapliga resonemang som har relevans för verksamhetsutveckling av utbildningsmiljöer, undervisning och lärande. Kom ihåg att koppla till ditt syfte. Diskutera de viktigaste fynden baserat på din läsning av kurslitteratur och fältstudien.

Omfång: Det sammanlagda omfånget för PM:et ska motsvara ca 5000-6000 ord exklusive illustrationer, titelsida och referensförteckning.

Betyg	Kriterier
VG	Mycket bra resultat. Lärandemålen och kurskraven uppfylls väl i alla delar. Såväl muntliga som skriftliga framställningar visar en god förståelse för kunskapsfältet och

	förmåga till kvalificerade analyser av lokala utbildningsmiljöer och relationen till utbildningsmiljöer. Framställningarna visar självständig argumentation i relation till utbildningsmiljöer och verksamhetsutveckling. Teoretiska begrepp tillämpas i kvalificerade analytiska resonemang, och problematisering samt ett kritiskt tänkande visas i alla delar.
G	Bra resultat. Lärandemålen och kurskraven uppfylls. Såväl muntliga som skriftliga framställningar visar en förståelse för kunskapsfältet och förmåga till analyser av lokala utbildningsmiljöer och relationen till utbildningsmiljöer. Framställningarna presenterar utbildningsmiljöer och verksamhetsutveckling på ett tillfredställande sätt. Teoretiska begrepp tillämpas i analysen, och problematisering samt ett kritiskt tänkande visas i delar av arbetet.
U	Otillräckligt. Lärandemålen och kurskraven uppfylls inte. Komplettering behövs för att bli godkänd.

Att leda kollegialt lärande och verksamhetsutveckling UVA311 (Magister och Master)
värdera sin egen professionella roll i relation till teori och forskningsresultat och ta det som avstamp för egen fortsatt professionell utveckling, 1.2

Värderingsförmåga och förhållningssätt. (magister och master)

- bedöma verksamheter och projekt samt utifrån en samlad bedömning föreslå och argumentera för arbetssätt och ledning,

- identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och ta ansvar för sin kunskapsutveckling

Kursen fokusera från kurslitteratur och föreläsningar kring centrala teman kring ledandet av kollegialt lärande. Detta sker genom två föreläsningar och fyra litteraturseminarier. Dessutom görs tre individuella inlämningsuppgifter över litteratur och föreläsningar samt reflektion över egen utveckling och behov

Examinationsuppgift 1: Sammanfattning av texterna

Examinationsuppgift 1 är de sammanslagna kortare sammanfattningarna ni gör inför seminarierna om Blossing, Hilmansson och Scherp & Scherp samt de frågor ni formulerar. Bedömningen av uppgiften baseras på förmågan att sammanfatta texterna, förmågorna att formulera frågor samt aktivt deltagande vid seminarierna.

Betyg: G eller U

Examinationsuppgift 2: Litteraturbearbetning

Identifiera och beskriv en eller flera kritiska punkter kopplat till frågan om att leda kollegialt lärande. Med kritisk punkt avses något fenomen, tema, relation, sammanhang, arbetssätt eller situation som är särskilt svår att hantera i ett kollegialt lärande.

I uppgiften ingår att förena ”praktik” och ”teori”, dvs. att teoretisera över (kanske också distansera sig ifrån) praktiska erfarenheter. Det innebär bland annat koppling mellan situationer, reflektioner kring dessa situationer utifrån beprövad erfarenhet samt kopplingar till litteratur och teorier. Situationer kan vara upplevda eller hypotetiska.

Exempel på frågeställningar för att ringa in kritiska punkter kan vara: Vad är svårt/problematiskt/utmanande/ett dilemma att hantera vid kollegialt lärande? Varför är det så? Analysera utmaningen/dilemmat/situationen (vrid och vänd på det, se det ur olika perspektiv, etc.) samt lämna om möjligt förslag på hur man ev. kan komma runt/ur dilemmat. Kan vissa strategier vara mer lämpade än andra? Finns fallgropar man måste se upp med?

Det är till exempel intressant att vända och vrida på försök att lösa utmaningar/dilemman/situationer som kanske inte har gått så bra och pröva olika resonemang om vad det kan bero på. Kan dilemman förstås på olika sätt beroende på vilka perspektiv eller teorier man utgår ifrån? (till exempel teorier om lärande, gruppdynamik etc.). Vid bedömning av uppgiften beaktas att det finns en koppling till kurslitteratur och egen vald litteratur. Förmåga att förklara och analysera situationer och relatera till olika teorier och modeller värderas, liksom förmåga att föreslå och argumentera för (eller emot) olika modeller, teorier eller handlingsalternativ har betydelse vid värderingen.

Uppgiften ska redovisas skriftligt: ca 1500 - 2500 ord exkl. referenser och bilagor. Arbetet ska även redovisas muntligt under ca 15 minuter och vara utgångspunkten för ömsesidigt kunskapsutbyte. Uppgiften skall vara inlämnade senast söndag den 8/1 på Canvas. Betyg: G eller U

Examinationsuppgift 3:

Utifrån kursens innehåll, dina erfarenheter och din självförståelse – (a) identifiera vilka olika kunskaper, färdigheter och förhållningssätt du behöver utveckla vidare, och (b) gör en plan och fundera över strategier för hur du skall utveckla dessa kunskaper, färdigheter och förhållningssätt.

Skriftligt: ca 1000 - 1500 ord exkl. referenser och bilagor. Inlämning av examinationsuppgift 3 på Canvas 15/1

Betyg Väl Godkänd

Lärandemålen uppfylls till fullo. Studenten visar en fördjupad kunskap och en väl förankrad förståelse

för kursens innehåll. Studenten visar en kvalificerat god förmåga att analysera och relatera kursens olika delar och innehåll till varandra på ett självständigt och reflekterat sätt. Uppgifterna håller hög kvalitet i framställningssätt, är intresseväckande och kreativt utformade samt har en väl underbyggd argumentation.

Betyg Godkänd

Lärandemålen uppfylls. Studenten visar kunskap och förståelse på en grundläggande nivå med viss grad av självständighet och inte utan förtjänster i förmågan att relatera de innehållsliga delarna till varandra. Studenten växlar mellan säkerhet och osäkerhet.

Betyg Icke godkänd

Lärandemålen uppfylls inte. Komplettering, enligt anvisningar, av examinator krävs.

Beskriv och reflektera över hur utbildningen är utformad, hur den genomförs och hur måluppfyllelsen bedöms utifrån ett urval (2 st) av de aspekter för studentcentrerat lärande som anges avsnitt 1.3 i Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG)¹. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. Grunden för detta är att studentcentrerat lärande och undervisning är av stor betydelse för att stimulera studenternas motivation, självreflektion och engagemang i lärandeprocesserna (cirka 500 ord).

¹ [Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning \(ESG\). UKÄ 2015](#)

Urvalet av två aspekter från ESG, avsnitt 1.3, med relevans för måluppfyllelse görs i samverkan med bedömargruppen innan eller vid det första dialogmötet.

Variation på examinationsuppgifterna

Individuella inlämningsuppgifter, seminarier ingår i princip i alla kurser (både för magister- och masterstudenter). Presentationer enskilt och i grupp är också vanliga examinerande inslag i kurserna. Grupparbeten som examination förkommer främst i UVA 005, UVA 304 och UVA 305. Förberedelse och genomförande av egna självständiga undersökningar görs som examinerande moment i UVA304, UVA 305, UVA 307, UVA 312, UVA 313 och UVA 314. Slutligen sker examination som workshops i UVA307 och UVA 314

Självständighet av studenterna

I redogörelsen för variation över inlämningsuppgifter blir de genomgående självständiga delarna i samtliga kurser. I samtliga kurser tränas studenterna i att gå från att vara kunskapskonsumenter till att bli kunskapsproducenter. Studenterna som kunskapsproducent innebär att bidrar med ny kunskap genomgående i kurserna.

En kommentar till variation av examinationsuppgifterna är att det är ett tema med variationer för kurserna vad gäller examination. Där variationer förekommer i kurserna är de en naturlig följd av kursinnehållet. Vad gäller temat är dess koppling till kursinnehållet inte lika tydligt. Det självständiga arbetet är fokus för alla examinerande moment, värt att fundera över är om det självständiga inslaget innebär mindre av lärarledd undervisning kring centrala områden i kurserna. Seminarierna är lärarledd och frekventa i kurserna. Mindre frekventa är då lärarledda föreläsningar i kurserna.

1.3 Resultat

Redovisa data för utbildningens genomströmning för den senaste treårsperioden. Grunden för det är att genomströmningen utgör en indirekt indikator för strävansmålen för måluppfyllelse. Med genomströmning avses dels examensfrekvens, dels prestationsgrad². Den centrala kvalitetssamordnaren levererar data för genomströmningen till arbetsgruppen.

Skriv en kort reflekterande text som kommenterar och värderar genomströmningen. Reflektionen ska inkludera utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

Masterprogrammet i utbildningsvetenskap startade vårterminen 2019 och antog då 35 studenter. Antalet antagna studenter har under de år som programmet har genomförts legat på mellan 30 och 41 studenter. Antalet förstahandssökande till kursen har inte alltid motsvarat antalet platser på utbildningen varför även andrahandssökande påbörjat utbildningen vid några tillfällen. Det kan vara en orsak till att de tidiga avhoppet vissa år (främst 2019 och 2020) var höga. Dessa år hade 14 respektive 16 studenter avbrutit utbildningen tre veckor in i kursen. År 2021 och 2022 var avhoppet lägre, 3 respektive 9, tre veckor in i utbildningen. Innevarande år finns ännu ingen statistik beträffande detta. När den första kullen masterstudenter examinerades i januari 2022 gick 5 studenter upp till examination. Fyra av dem examinerades medan den femte studenten inte skrev färdigt

² <https://www.uka.se/om-oss/aktuellt/nyheter/2021-05-26-nya-tabeller-om-genomstromningen-pa-hogskolan.html>

uppsatsen då hen antogs som doktorand vid Örebro universitet. De två studenter som startade examensarbetskursen 2022 har ännu inte hunnit examineras. Antalet studenter som påbörjat examensarbetskursen 2023 är sju stycken, något fler än tidigare. För de båda kullar som nu har gått hela utbildningen innebär detta en låg genomströmning (ca. 18 – 19%). Utifrån Universitetskanslersämbetets och SCB:s statistik är genomströmningen av studenter som valt att läsa en masterexamen riktad till pedagogik och lärarutbildning lägre än för övriga masterprogram på riksnivå. Genomströmningen för masterstudenter som påbörjat en utbildning riktad till pedagogik och lärarutbildning uppgår endast till 38 procent (och av dessa har 13 procent tagit en masterexamen inom ett annat område). Det innebär dock att genomströmningen på HiG:s masterutbildning i utbildningsvetenskap än så länge är lägre än riksgenomsnittet beträffande genomströmning när det gäller masterutbildningar riktade till pedagogik och lärarutbildning.

Gör ett urval om minst sex godkända examensarbeten för den senaste treårsperioden. Om programmet har flera inriktningar ska antalet anpassas utifrån antalet inriktningar så att varje inriktning har minst tre examensarbeten. Examensarbetena ska avidentifieras så att författaren/författarna inte framgår. För den senaste treårsperioden: Samla in kursplaner, studiehandledningar och bedömningskriterier för uppsatserna samt kursvärderingar. Skriv även en kort beskrivning av handledningsmodellen som används och eventuell annan undervisning/stöd som studenterna får på kursen. Detta material, tillsammans med en motivering till urvalet av examensarbeten, ska skickas till den externa bedömaren. Ni ska även skicka materialet till den interna bedömaregruppen.

Utifrån underlagen ska den externa bedömaren bedöma måluppfyllelse och ge förslag på kvalitetsutvecklande åtgärder (se avsnitt 5.1.2 i rutindokumentet). Den externa bedömaren ska sedan använda samma underlag för att bedöma examensarbetenas forskningsanknytning och ge förslag på kvalitetsutvecklande åtgärder (se avsnitt 5.2.2 i rutindokumentet).

2. Kvalitetsområde forskningsanknytning

Kvalitetsområdet forskningsanknytning innefattar kvalitetsaspekterna forskningsanknytning samt lärarkompetens och kollegialitet. Kvalitetsaspekten forskningsanknytning är överordnad på så vis att relevanta delar av kvalitetsaspekten lärarkompetens och kollegialitet utgör en viktig del för att uppnå hög kvalitet inom aspekten forskningsanknytning.

Bedömningsgrunder

Forskningsanknytning

- Det finns ett nära samband mellan utbildning och forskning
- Utbildningen vilar på vetenskaplig grund

Lärarkompetens och kollegialitet

- Undervisande lärare har såväl hög pedagogisk som hög vetenskaplig kompetens med relevans för utbildningsprogrammet
- Undervisande lärare har professionskompetens i tillämpliga fall
- Personalens tjänstefördelning och arbetsvillkor främjar utbildningsverksamheten
- Lärarkollegiet arbetar systematiskt med kvalitetsutveckling av utbildningen och utveckling av lärarkollegiets kompetens

2.1 Förutsättningar

Beskriv kortfattat den forskning som bedrivs inom huvudområdet med relevans för utbildningen och hur den kommer till nytta för utbildningen. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 500 ord).

De forskningsområden som representeras på avdelningen för utbildningsvetenskap och som av forskande lärare presenteras i utbildningen är följande: (för-)Skolledarskap och dess villkor (Biamba; Liljestrand); Designade och levda utbildningsmiljöer (Grannäs & Frelin); Kvalitetsarbete i utbildning (Liljestrand; Francia); Läroplansteori och skolkunskap (Pettersson; Edling; Liljestrand); Specialpedagogik (Kalinikova). I programmets kurser (som presenteras i den ordning de ges i programmet) representeras dessa lärare på följande sätt:

Systematiskt kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling handlar om systematiskt kvalitetsarbete samt kollegialt lärande och hålls av Cresantus Biamba som kursansvarig vilken forskar inom området skolans effektivitet och förbättring, kompetensutveckling för lärare.

Utbildningsvetenskap som forskningsfält har sitt fokus på utbildningsvetenskapens klassiska frågor och deras framväxt vilken hålls av Daniel Pettersson/kursansvarig som forskar inom det läroplansteoretiska området, där klassiska texter om hur lärande och undervisning ska förstås är centrala. Vad gäller det aktuella området medverkar Kallinikova med perspektiv från rysk kontext i syfte att ge perspektiv på det svenska och internationella forskningsfältet.

Kursen *Att leda kollegialt lärande 1*, som fokuserar ledarskap och verksamhetsutveckling, hålls av Cresantus Biamba som presenteras ovan.

Att utveckla lärmiljöer – teori och praktik hålls av Anneli Frelin och Jan Grannäs som själva har utvecklat kursen utifrån sin forskning om fysiska utbildningsmiljöer och dess sociala och erfarna dimensioner.

Kvalitet i utbildning, lärande och skrivande hålls av Johan Liljestrand. Det första momentet handlar om vilken funktion kvalitet får i utbildningssammanhang vilket motsvarar ett pågående ULF-projekt där kvalitetsarbete undersöks i en kommun (Elm & Liljestrand, där en preliminär version av rapporten är skriven). Det andra momentet utgörs av akademiskt skrivande och hålls av samma lärare som har bakgrund i samtalsforskning.

Att leda kollegialt lärande och verksamhetsutveckling 2 hålls av Dr Davoud Masoumi tillsammans med lektor Svante Brunåker, dr i företagsekonomi mot entreprenörskap (medverkar vid ett kurstillfälle) och rektor/RUC-samordnare Signhild Olsson.

Verksamhetsutveckling, styrning och utvärdering med fokus på kritiska och praktiska perspektiv på utvärdering hålls av Dr Erika Björklund. Här skulle också utvärderingsstudier utförda av forskare på avdelningen kunna ingå (och examineras) i kurslitteraturen.

Teori och metod för masterexamen hålls av Dr Tobias Fredlund (kursansvarig), Björn Haglund samt Erika Björklund där samtliga är disputerade och forskningsaktiva inom området kvalitativ metodologi. Att inte statistiska metoder ingår kan förstås som en brist, relativt att kompetensen inom detta område generellt är låg och ger utbildningen en metodologisk bias, men återspeglar den öppenhet som finns i både examensmål och i kursplanen.

Litteraturöversikt i utbildningsvetenskap hålls av Johan Liljestrand (som för närvarande har skickat in en forskningsöversikt för granskning i en vetenskaplig tidskrift). Några forskare har publicerat inom området forskningsöversikter, men är inte engagerade i kursen. Här skulle publikationer från dessa kunna ingå (och examineras) i kurslitteraturen.

Examensarbete för masterexamen förbereds genom att tjänsteplaneringen görs utifrån en matchning av forskningskompetens gentemot studenternas val av uppsatsämne.

Sammanfattningsvis kan konstateras att samtliga av lärarna i programmet är disputerade och forskningsaktiva, samtidigt som det också finns en variation i hur nära den egna forskningsinriktningen motsvarar kursens innehåll. Särskilt tydlig är det nära sambandet i den kurs som utformats utifrån lärarnas egen forskningsinriktning, om lärmiljöer. På avancerad nivå är matchningen mellan lärarnas forskningsinriktning och kursens innehåll ännu viktigare än på den grundläggande nivån eftersom kurserna fordrar mer resurser för att få en god forskningsförankring. Vissa kurser har också en mer generell karaktär såsom vetenskaplig metod och akademiskt skrivande vilket gör dem mindre beroende av specifik forskningskompetens. Det finns en viss spänning mellan kontinuitet och kursens personbundenhet. Vid eventuell (hypotetisk?) händelse av lärarbortfall i Frelins och Grannäs kurs blir matchningen mellan lärare och kursinnehåll svagare än i kurser av mer generell karaktär.

En översikt av kurslitteratur visar att kurs 1.2 (Utbildningsvetenskap som forskningsfält), 2.1 (Att utveckla lärmiljöer) är de två kurser som ges med tydliga inslag från avdelningens forskare. För att den litteraturen ska få genomslag i kursen blir det viktigt att den examineras så att dess innehåll träder i förgrunden och inte endast blir bakgrundslitteratur) vilket tydligt är fallet i Grannäs och Frelins kurs men mindre tydligt i kurs 1.2. Den lokala forskningsanknytningen är också beroende av aktuell tjänsteplanering. Några personer som vanligtvis brukar delta med sina perspektiv (prof. Francia; prof Edling som nämnts ovan) har nyligen fått forskningsuppdrag vilket tagit dem ur programmet, något som pekar på att aktiva forskare kan vara svåra att planera in i programmet.

En utvecklingsmöjlighet är att tillsätta interna medel för forskning som motsvarar programmets kurser, eller reservera kompetensutvecklingstid för sådan motsvarande forskning för lärarna som undervisar i kurserna, eventuellt i samarbete med Regionalt Utvecklingscenter (RUC). En annan utvecklingsmöjlighet att engagera lärare som inte kan närvara i undervisningen är att videoföreläsningar med uppföljande examinerande uppgifter som bygger på föreläsningarna. En

viktig princip i tjänsteplaneringen är att respektive lärare lämnar önskemål om deltagande i vissa kurser. När få lärare ber om att få delta i magister- och mastersprogrammet uppstår ett mönster där vissa lärare alltid deltar medan andra återkommande uteblir. Här kan utbildningsledaren men också ämnesansvariga engagera sig mer i önskemål gentemot olika lärare. En återkommande inventering av forskningskompetens, t ex erfarenheter av utvärdering på vetenskaplig grund, som nämndes ovan är också önskvärd.

Belys kortfattat i vilken omfattning utbildningens kurslitteratur och det som förmedlas till studenterna vilar på vetenskaplig grund och, i tillämpliga fall, beprövad erfarenhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter (cirka 200 ord).

En genomgång av kurslitteraturen visar att den absoluta merparten av litteraturen är skriven av forskare och i de flesta fall forskningspublikationer. Litteratur som bygger på beprövad erfarenhet förekommer mycket sällan, vilket kan bedömas ligga i linje med programmets nivå. Som tidigare påpekats saknas ofta publikationer från de verksamma lärarna vid avdelningen, något som redan kommenterats i avsnittet ovan.

Redovisa andelen lärare som är forskarutbildade och i vilken omfattning de deltar i undervisningen på programmet genom att hänvisa till den tabell som bilagts till punkten 1.1 *Förutsättningar* (den innehåller relevant data).

Kommentera kortfattat forskningsanknytningen i utbildningen utifrån lärarresurserna, vilka utvecklingsbehov som finns och utbildningens långsiktiga kompetensförsörjningsplan (cirka 200 ord)

Uppdaterad tabell har bifogats. Denna punkt har utvecklats i det första avsnittet.

Beskriva och reflektera över hur lärarkollegiet arbetar systematiskt med utbildningens forskningsanknytning, diskutera även utvecklingsmöjligheter (ca 300 ord).

Några sådana rutiner för detta finns inte och där forskningsanknytningen mer eller mindre har tagits för given. En utvecklingsmöjlighet är att en gång per år arrangerar ett möte dit samtliga doktorander och disputerade bjuds in, och där vi går igenom litteraturlistorna och våra egna publikationer. Här kan det också aktualiseras vilka lärare som skulle ha intresse av att delta i kurserna och på det sättet erbjuda fler lärare att delta i programmet än vad som ofta tenderar att bli fallet.

2.2 Processer

Beskriv de forskningsliknande aktiviteter som studenterna på utbildningsprogrammet ägnar sig åt. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter (cirka 200 ord)

I samtliga kurser ingår examinationsuppgifter som är forskningsliknande, allt från självständiga litteratursökningar, litteraturöversikter, problematisering och självständiga forskningsuppgifter. Exempelvis görs litteratursökning och litteraturöversikt i ”Systematiskt kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling”. I kursen ”Utbildningsvetenskap som historiskt forskningsfält” exemplifieras självständiga problematiseringar från pedagogiska klassiker som delar av examinationen. Självständiga forskningsuppgifter förutom uppsatskursen ges exempelvis i kursen ”Utbildningsmiljö”. Programmet är till sin karaktär forskningsförberedande och olika verktyg för forskning tränas i samtliga kurser och som en naturlig del av kursinnehållet.

En reflektion är att göra den forskningsförberedande tråden genom programmet tydligare för studenterna när program och kurser introduceras. Det kan bli tydligare för studenterna att se träningen till självständiga "forskare" är en röd tråd och att examinationsuppgifterna är träning, formativa och delmål i forskningsförberedelsen. Det är lätt att från ett studentperspektiv se uppgifterna som isolerade och "avklarade".

Här är det också viktigt att väga in vem som är student, är studenten intresserad av en forskarkarriär eller är studenten en verksam pedagog i skolväsendet som är intresserad av fortbildning. Ett för tydligt fokus på träningen till forskning kan minska intresset hos den som vill fortbilda sig. Hur programmet och dess uppgifter skall presenteras är centralt med tanke på studentens perspektiv. Här kan det finnas skillnad mellan programmen master och magister.

Beskriv hur och när lärare förmedlar egna och andras aktuella forskningsresultat till studenterna. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter (cirka 200 ord)

Kursansvariga i programmets kurser är samtliga aktiva forskare. I kursen "Att leda kollegialt lärande och verksamhetsutveckling", Verksamhetsutveckling, styrning och utvärdering och "Att leda kollegialt lärande II" är kursansvariga forskare i pedagogiskt ledarskap och verksamhetsutveckling. Kursansvarig i kursen "Utbildningsvetenskap som historiskt forskningsfält" är professor i pedagogik med egen forskning inom området. I kursen "Utbildningsmiljö" är kursansvariga docent och professor med egen forskning inom området. "Kvalitetskurs" moment 1 kvalitet inom forskning och moment 2 kvalitet i skrivande, leds av professor och docent med egen forskning inom området.

Det finns därför stor potential att presentera egen och aktuell forskning inom området. Det finns dock utrymme att öka den egna forskningens plats i kurserna dels för att skapa möjlighet till studenters involvering i aktuell forskning, dels att visa på Hig:s profil, position i svensk och internationell forskning samt dess unika forskningsmiljö. Återigen är det viktigt att väga in studenternas perspektiv, vilka motiv har fått dem att söka till Högskolan i Gävle.

Beskriv hur och när studenterna är aktiva i pågående forskningsprojekt. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

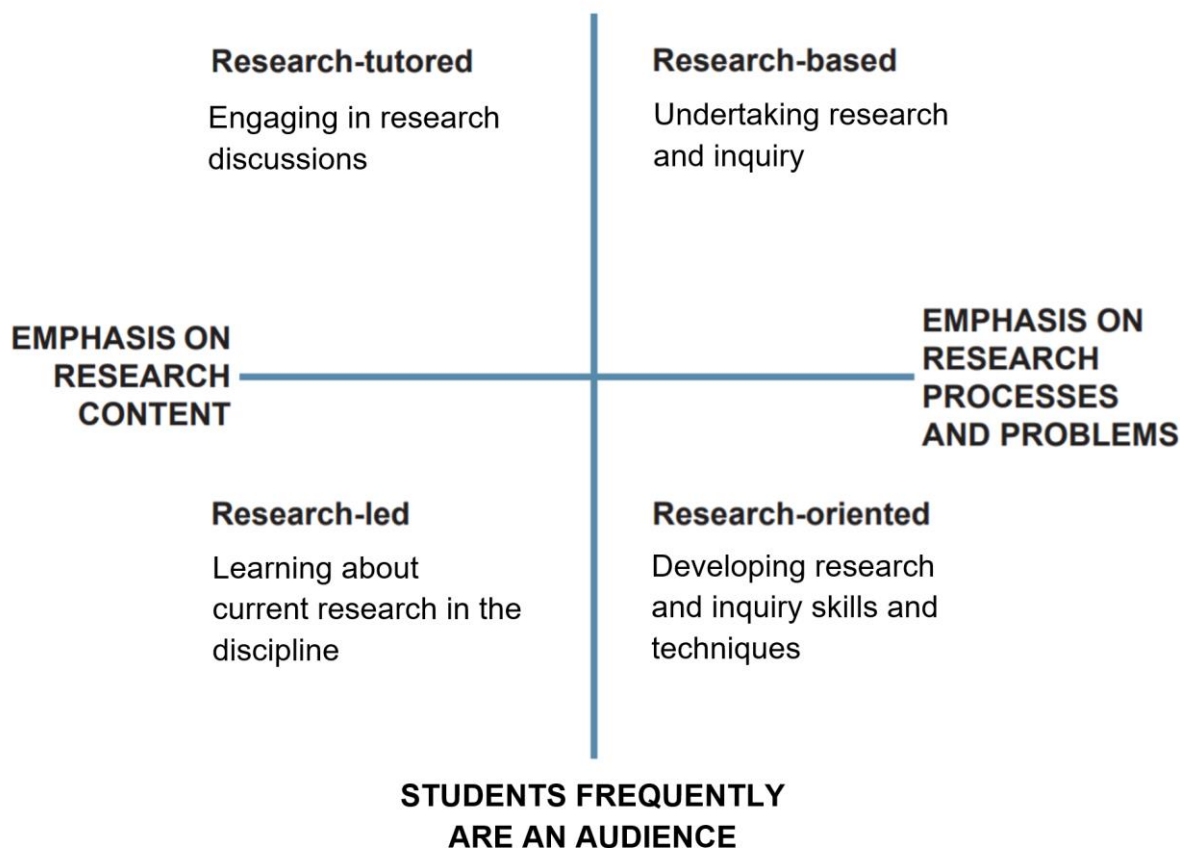
Det som blir synligt i dokumentationen kring programmet är att den enda kursen som bygger på pågående forskningsprojekt och där studenter är involverade är kursen "Utbildningsmiljö". Det är säkerligen fler kurser men i dokumentationen är inte det synligt. Här bör en inventering över hur studenter involveras i pågående forskningsprojekt i övriga kurser. Som nämnt ovan finns här en stor potential med aktiva forskare inom kursernas områden. Det finns en stor utvecklingspotential om kurserna inte utnyttjar möjligheten att involvera studenterna.

Analysera hur utbildningsprogrammets kurser placerar sig i modellen för forskningsanknytning av Jenkins & Healey (2009) nedan. Fyll i tabellen i tabellen nedan och uppskatta, för varje programkurs, hur stor andel av kursen (beakta främst lärandemål men även innehåll och examinationsformer) som faller inom respektive kvadrant i modellen. Tabellen kan läggas som bilaga till självvärderingen. Om ni vill kan ni i tillägg illustrera kursernas placering grafiskt i modellen grafiskt.

Programkurs, i tidsordning	Research-led (%)	Research-oriented (%)	Research-tutored (%)	Research-based (%)	Eventuell kommentar
----------------------------	------------------	-----------------------	----------------------	--------------------	---------------------

Systematiskt kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling	30	50	20		
Utbildningsvetenskap som historiskt fält	25		50	25	
Att leda kollegialt lärande och verksamhetsutveckling	60	20	20		
Utbildningsmiljö	20		20	60	
Kvalitetskurs mom 1 Undervisning/forskning?	60	20	20		
Kvalitet i skrivande mom 2	20	60	20		
Att leda kollegialt lärande II	60	20	20		
Verksamhetsutveckling, styrning och utvärdering	50	30	20		
Teori och metod		70	30		
Litteraturöversikt i utbildningsvetenskap		50	20	30	
Examensarbete			30	70	

STUDENTS ARE PARTICIPANTS

Modellen för forskningsanknytning hämtad från [Jenkins och Healey \(2009\). Developing undergraduate research and inquiry. The Higher Education Academy.](#)

Kommentera utbildningsprogrammets forskningsanknytning och reflektera över hur forskningsanknytningen kan utvecklas (cirka 400 ord)

Tolkningen av matrisen behöver förklaras:

Research-led har tolkats som undervisning som bygger på forskningslitteratur och utgår från den.

Research-oriented har tolkats som träning i forskningsliknande aktiviteter exempelvis som examensuppgifter.

Research-tutored har tolkats som handledning och seminariegranskning av vetenskap och dess villkor

Research-based har tolkats som självständig forskning som avser att bidra med ny kunskap.

Forskningsanknytningen kan utvecklas genom att studenternas texter i högre grad får handledning där vetenskapligt skrivande och den vetenskapliga rapporten präglar de examinerande texterna innehåll. Det finns en tendens till att texterna tar för mycket intryck av en beskrivning av verksamheten där studenten arbetar till exempel genom hänvisning till styrdokument eller genom anekdotiska inslag, i stället för observationer med vetenskaplig akribi. Genom att arbeta med modeller för vetenskapligt skrivande kan det vetenskapliga inslaget stärkas.

2.3 Resultat

Redogör för hur utbildningens examensarbeten och andra forskningsliknande arbeten (laborationsrapporter, uppsatser, etc.) säkerställer att utbildningen vilar på vetenskaplig. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter (cirka 400 ord)

I masterprogrammet har än så länge fem studenter examinerats på sina examensarbeten – fyra i den första kullen och en i den sista genomförda kullen. Av de arbeten som har examinerats har tre arbeten getts ett VG och två arbeten getts ett G. Det finns en viss variation både beträffande forskningsfrågor, teoretiska och metodologiska val även om det även finns likheter mellan studierna. I två av arbetena har rumslig teori använts, två andra har använt sig av Giddens struktureringsteori och det femte arbetet har nyttjat sig av policy enactment teori. Alla studierna har använt sig av kvalitativa data dock analyserar ett av arbetena empirin både kvalitativt och kvantitativt och ett av arbetena är utformat som en litteraturoversikt. Rent innehållsligt riktar sig examensarbetena till olika aspekter av såväl förskolans, fritidshemmets och gymnasieskola.

Utifrån de teoretiska valen går det i någon mån att urskilja att handledare och/eller kursinnehåll inspirerat studenterna exempelvis genom att två arbeten använder sig av rumslig teori vilket också är starkt förankrat i en av utbildningens kurser. Struktureringsteorin är också ett exempel på en teori som diskuteras inom ramen för en annan av programmets kurser. Detta innehåll kan således fungera som inspiration för studenterna och, även om detta i sig inte säkerställer att utbildningen vilar på vetenskaplig grund, anknyter till de medverkande lärarnas kunskapsområden. Som beskrivits tidigare kan involverade lärares egen forskning inom området bidra till att utveckla studenternas kunskaper och skulle kunna ges ökat utrymme i kurserna.

Miniventileringen kan dels ses som en "checkpoint" i examensarbetskursen men även som ett sätt att tydliggöra för studenterna behovet av fördjupning i det pågående examensarbetet. Här kan det också finnas behov av att diskutera progressionen i magisterutbildningen så att studenterna är mer redo för att använda teorier och teoretiska begrepp då de kommer till den avslutande examensarbetskursen. Utifrån ovanstående tabell/beskrivning av studenternas forskningsanknytning finns det kanske inget behov av ett mer "research-oriented" innehåll. Eller så är det så att ett annat innehåll än det som nu bedrivs som "research-oriented" skulle gynna studenterna? I anslutning till detta går det att återknyta till tidigare text angående studentens anledningar till att gå en magister- eller masterkurs i utbildningsvetenskap. Är studenten intresserad av en forskarkarriär eller är studenten en verksam pedagog i skolväsendet som är intresserad av fortbildning? I så fall kan det finnas en skillnad i studenternas intressen utifrån om de går en magister- eller en masterkurs?

Ärendenummer: HIG-STYR 20XX/XX

Datum: [ange datum här]

Självvärdering av [ange granskningsobjektet här] inom processen kvalitetsutveckling genom kollegial granskning

Arbetsgruppen för självvärderingen har bestått av:

Namn, titel, eventuell funktion (ämnesansvarig/utbildningsledare/etc.)

Namn, titel, eventuell funktion (ämnesansvarig/utbildningsledare/etc.)

Osv.

Innehållsförteckning

1. Kvalitetsområde måluppfyllelse	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.1 Förutsättningar	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.2 Process.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.3 Resultat.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
2. Kvalitetsområde forskningsanknytning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
2.1 Förutsättningar	Fel! Bokmärket är inte definierat.
2.2 Processer	Fel! Bokmärket är inte definierat.
2.3 Resultat.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan	1
3.1 Förutsättningar	1
3.2 Processer	3
3.3 Resultat.....	5

3. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan

Bedömningsgrunder

Tillämpbarhet och samverkan

- Utbildningen ger kunskaper och färdigheter som studenterna kan tillämpa i olika verksamheter utanför och efter utbildningen, särskilt med avseende på yrkesmässig tillämpning inom anställning, eget företagande, samt med avseende på fortsatta studier och ideell verksamhet
- Utbildningens innehåll, upplägg och genomförande formas och sker i samverkan med det omgivande samhället

3.1 Förutsättningar

Diskutera balansen och eventuella konflikter mellan utbildningens vetenskapliga grund och tillämpbarhet, exempelvis hur utbildning i praktiska färdigheter står i relation till akademiska färdigheter. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 500 ord)

Så gott som alla studerande arbetar heltid i pedagogisk verksamhet och programmet bjuder in dem med syftet att utveckla pedagogisk verksamhet/verksamhetsutveckling. Mot den bakgrunden uppstår ibland konflikter om vetenskaplig grund, och tänkande i undervisningsprocessen. Vi har bland annat kunna se de inlämningsuppgifter som ligger till grund för examination kan tendera att bli snävt normativa genom hänvisning till läroplaner och de uppdrag som de studerande har. Seminariets innehåll kan också komma att handla alltför mycket praktiska erfarenheter utan tydlig anknytning till litteraturen.

Ett sätt att hantera detta i examinerande uppgifter har varit att dela upp dem i redogörelser samt uppföljande tillämpningar och på det sättet förekomma att omedelbara tillämpningar bidrar till en skevhet i förståelsen av kurslitteraturen, där texternas röda tråd tappas bort. För att ytterligare utveckla vetenskapligt tänkande hos studenterna har arbetsgruppen talat om behovet att stödja studenterna för att röra sig bort från en "direkt" normativitet, i vilket undervisningsuppdraget inte tolkas utan uppfattas så som givet med endast en innebörd. När hänvisningar till uppdrag görs i deras texter kan detta istället formuleras som problem, till exempel mellan hur olika läroplansmål förhåller sig till varandra, eller i hur vagheten i formuleringar fordrar tolkningar.

En möjlighet i anslutning till det är att utforma uppgiftsinstruktioner som fordrar en medveten tolkning, där ett problem i uppdraget formuleras och i samband med det söka efter ett friutrymme som studenten får argumentera för utifrån dokumenten, t ex att genom att uppmärksamma hur olika delar av styrdokument förhåller sig till ett uppdrag. Klargörande av olika innebörder av t ex inkludering kan också förstås så som ett mer samhällsvetenskapligt tänkande än att ta begreppet inkludering som utgångspunkt utan att jämföra och argumentera för olika tolkningar.

En annan möjlighet att förklara mervärdet i kritiskt tänkande för studenterna. Att temporärt kunna distansera sig från sin undervisningspraktik, genom att sätta den inom parentes för att sedan återkomma till denna, kan ge möjligheter att föreställa sig, och öppna upp för fler arbetssätt.

Beskriv i tabellform de ordinarie lärarnas samt eventuella gästlärare professionskompetens.

Namn	Ordinarie lärare eller gästlärare	Typ av professionskompetens
------	-----------------------------------	-----------------------------

Daniel Pettersson		Lärare Internationella, nationella och regionala samverkansprojekt.
Anneli Frelin		Lärare Internationella och nationella samverkansprojekt.
Guadalupe Francia		Lärare Internationella, nationella och regionala samverkansprojekt.
Siliva Edling		Lärare Internationella, nationella och regionala samverkansprojekt.
Johan Liljestrand		Lärare och barnskötare Internationella, nationella och regionala samverkansprojekt.
Jan Grannäs		Lärare Internationella och nationella samverkansprojekt.
Björn Haglund		Lärare/fritidspedagog Internationella, nationella och regionala samverkansprojekt.
Liya Kalinnikova Magnusson		Internationella samverkansprojekt.
Cresantus Biamba		Internationella, nationella och regionala samverkansprojekt.
Davoud Masoumi		Internationella, nationella och regionala samverkansprojekt.
Tobias Fredlund		Lärare Internationella, nationella och regionala samverkansprojekt.
Tatiana Mikhailova		Lärare
Ulrika Bergstrand		Lärare
Erika Björklund		Deltagare i ULF
Calle Carling		Lärare Regionala samverkansprojekt

Beskriv hur lärarnas professionskompetens berikar utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 200 ord)

Som framgår av tabellen är flertalet lärare även lärare i skolväsendet men där professionskompetens från förskolan inte är inkluderad. I några fall saknas professionskompetens enligt tabellen. En fråga är om erfarenhet av utvecklingsarbete t ex i samband med ULF-projekt <https://www.ulfavtal.se/> kan förstås som professionskompetens i vid mening eftersom samarbete med (för)skol(e)fältet fordras. I det senare fallet kan professionsrelaterad kompetens också utvecklas i lärarlaget. Eftersom programmet syftar till verksamhetsutveckling och inte till utbildning av en specifik lärarprofession kan en sådan vidgning ses som befogad.

En berikning av magister- och mastersutbildningen ligger i att skapa legitimitet hos de studerande genom att visa hur läraren har varit och är (t ex ULF) involverad i utbildningspraktiker som anknyter till pågående kurs. I vissa fall är handledningskompetens vid examensarbeten baserad på professionserfarenhet. Så långt det är möjligt bör det övervägas vid tillsättning av handledare.

En utmaning är att vi såhär långt ser en tendens till att de studerande ofta är förskollärare men där få förskollärare med forskarkompetens är involverade i programmet (de tre som är det deltar inte alls). Här bör vi se över möjligheten att engagera dessa. Utöver möjligheten att arbeta i utvecklingsprojekt vill vi nämna möjligheten att dela professionserfarenheter med lärarkollegorna

till exempel genom inbrott i kurser som knyter till specifika lärares erfarenhet, något vi redan har börjat med i samband med inbrott från regionalt utvecklingscenter (RUC).

3.2 Processer

Beskriv externa aktörers medverkan i utbildningsråd, rådets medlemmar samt hur synpunkter och förslag från de externa aktörerna tas till vara för att stärka utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 300 ord)

Programmets utbildningsråd består av tre lärare, en studeranderepresentant samt två rektorer från skola, respektive förskola samt RUC-ansvarig. Tidigare har vi också haft med deltagare från Region Gävleborg som sedan har avvecklat sitt deltagande.

På våra möten har vi främst fördjupat oss i verksamhetsutvecklarens roll med avseende på arbetsuppgifter, verksamhetens behov, anställningsbarhet samt vikten av att förankra verksamhetsutvecklarens legitimitet för kollegorna. Något som också uppmärksammats är planer på ett nationellt professionsprogram, vilket synes vara avhängigt av politiska beslut. Vi har konstaterat vikten av utbildning på avancerad nivå för att kunna utveckla verksamhetsutvecklarens förståelse av organisationen.

För närvarande saknar vi en ersättare för den rektor från förskolan som nu har avslutat sitt uppdrag. Minnesanteckningar har sammanställts från möten och meddelats lärarlaget på deras träffar i syfte att uppmärksamma de perspektiv som kommit fram i utbildningsrådet.

Utbildningsrådet har att verka inom ramen för programmets kurser, men kan genom inbrott i kurser, såsom föreläsningar och inlägg under seminarier uppmärksamma sådant, till exempel anställningsbarhet för de studerande.

Som påpekats sätter programmets mål ramar för hur det kan anpassas till arbetslivets behov. Här kan eventuellt vissa kurser tydligare riktas mot vad utbildningsrådet har uppmärksammat, och då framför allt genom de lärare som deltar i programmet. Därför är det viktigt att uppmärksamma lärare på sådant som tas upp i utbildningsrådet men också av andra instanser som t ex RUC. En möjlighet vore att designa kursvärderingsenkäter med detta i fokus i programmets kurser.

En viktig fråga som återkommer i utbildningsrådet gäller hur chefer kan dels frigöra tid för studier hos anställda som studerar i programmen och hur verksamhetsrollen kan förankras i arbetet och ges mandat där med bas i akademiskt utbildning.

Beskriv, utöver utbildningsråden, hur externa aktörers synpunkter om utbildningens tillämpbarhet inhämtas och tas till vara för att stärka utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 200 ord)

Här behöver vi påpeka att externa aktörer utöver utbildningsrådet ännu inte har varit involverade i programmet. Det kan sammanhänga med att programmet är så pass nytt att uppföljningar av gentemot deltagare och alumner i utbildningssektorn ännu inte har hunnit genomföras.

En utvecklingsmöjlighet är därför att ta kontakt med alumner och deras respektive arbetsgivare för att diskutera om programmet motsvarar de behov som finns i verksamheter framför allt med avseende på generella generiska kompetenser.

Beskriv inslag där utbildningen samverkar med verksamheter utanför lärosätet på ett systematisk vis så att studenterna får direkt kontakt med, och erfarenheter från, det omgivande samhället och diskutera hur detta berikar utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 300 ord)

Studenterna är själva verksamma i pedagogiska verksamheter vilket ytterligare kan uppmärksammas när kurserna utvärderas. Här kan standardiserande frågor om relevans återkomma. RUCs medverkan skulle också kunna stärkas genom att representanter från skolväsendet, involverade i RUC, skulle få möjlighet att delta i undervisningspass genom Zoom. Dock saknas arvoderingsmöjligheter för sådant deltagande. Fler aktörer än RUC såsom från specialpedagogiska skolmyndigheten och deltagare i ULF kan involveras för att öka bredden och volymen på ett sådant deltagande.

Till självvärderingen ska också följande två listor bifogas:

1. Lärandemål som fokuserar generiska* förmågor och dess examinationsformer.
* Generisk: Förmågan har ett vidare användningsområde än i det specifika sammanhang den behandlas i utbildningen, till exempel: att samarbeta med andra, att prioritera och planera tid, att kommunicera skriftligt och muntligt, att identifiera egna kunskapsbehov (Högskoleverket, Rapport 2009:25 R).
2. Examinationer som innehåller autentiska moment (det vill säga examinationsformer som liknar de arbetsuppgifter som används i yrkeslivet utanför akademien). För varje punkt ovan ska 2–3 exempel på instruktioner för examinerande uppgifter bifogas.

3.3 Resultat

Beskriv studenternas anställningsbarhet, förutsättningar för avkastningsgenererande verksamhet, fortsatta studier eller andra framtidsutsikter efter slutförd utbildning. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter. (cirka 400 ord)

En tidigare undersökning från Göteborgs universitet som ger masterutbildning i utbildningsvetenskap visar att ett antal studerande behövde byta arbetsgivare för att få möjlighet att arbeta med verksamhetsutveckling. Den visserligen lilla studien aktualiserar att en magister- eller masterexamen inte garanterar nya arbetsuppgifter (något som delvis skulle kunna hävdas vara begripligt ur arbetsgivarens/chefens perspektiv om studierna framför allt utgått från den anställdes initiativ). Studien pekar på att verksamhetsledande uppgifter (till exempel förste lärare) kan bli möjliga om den studerande är beredd på att byta arbetsgivare.

För att kunna utvärdera Gävles program fordras uppföljande alumnistudier från oss. På sikt bör vi genom detta kunna stödja studenter med information om möjliga framtida arbetsuppgifter. Tidigare har utbildningsrådets insiker lyfts fram. Det är av vikt att studenterna under utbildningen utforska sin egen verksamhet och eventuellt kunna bidra till dess utveckling under studietiden för att kunna peka på utvecklingsbehov och förmåga att ta sig an ledning för utveckling, gentemot sin arbetsgivare.

Sammanställ och kommentera data från alumner som påvisar utbildningens tillämpbarhet om sådant data finns (cirka 300 ord).

Saknas – se ovan